

ANY I.

BARCELONA 15 d' OCTUBRE DE 1896.

NÚM. 11

Cuentos del avi (cuadro de L. Gelder.)

Obras literarias

De J. Verdaguer.

L' Atlàntida (agotada)	4'	pesetas	La Passió de nostre Senyor Jesucrist	0·05	pesetas
Canigó	5'	»	Roser de tot l' any	1·50	»
Idilis y cants místichs	1·25	»	Dietari d' un Pelegrí á Terra Santa.	2'	»
Llegenda de Montserrat	1'	»	Verdaguer en defensa propia	0·25	»
Cançons de Montserrat	0·50	»	Sant Francesch (agotat).	2·50	»
Patria	3'	»	Flors del Calvari.	2·50	»
Lo somni de Sant Joan	1·50	»	Jesús Infant	3'	»
Caritat	1'	»	A Barcelona (Oda)	1'	»
Cántichs.	0·50	»			

De J. Aladern.—Del Mar á la Montanya	1'	»
Cartas Andorranas	0·50	»
Sagramental.	2'	»
Intimes y Esplays (de François Coppée)	1'	»

De A. Busquets y Punset.—Lliroya	0·25	»

De Ramon Masifern.—L' Aglenya.	1'	»

De Sisquet del Full.—Trona avall (Joguina en 1 acte)	0·25	»

De C. Mas Jornet.—Dos Mons	0·50	»

J. Massó Torrents.—Manuscrits Catalans.	4'	»
Croquis Pirenencs	3'	»

Santiago Rusiñol.—Anant pel Món	4'	»

Joseph Ixart.—Obres Catalanes	5'	»

Se trovan de venta en la Redacció y Administració de L' ATLÀNTIDA, Alt de S. Pere 7, baxos, y Doctor Dou, 14, impremta.

Los suscriptors de fora que vulgan adquirirlias se 'ls remetrán franch de correu.

L' ATLÀNTIDA — Revista literaria

REDACCIÓ.—ALT DE S. PERE, 7 (BAXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Catalunya trimestre	1·50	ptas.
— any	5'	—
Fora —	6·50	—

PAGO Á LA BESTRETA

Tot suscriptor te dret á rebrer les obres del folletí elegantment enquadrades

L' ATLÀNTIDA

Revista quincenal il·lustrada

Preu: 20 céntims

Redactor artístich: ♦♦♦♦ N° ARCADI CASANOVAS

Any 1

Barcelona 15 d' Octubre de 1896

Núm. 11

S U M A R I

TEXT.—*Crónica literaria.*—Paciencia, Mossen Jacinto Verdaguer, pbre.—Fisonómica, Joseph Falp y Plana.—Perpinyá, Jules Delpont.—La demanda, Antoni Palanco y Hueso.—En honor del poeta Verdaguer, J. P.—Certámen científich-literari de Granollers, J. M.—Trepitjador, Joseph Banús Ferrer.—Los dos angels, J. Cendra y Muntadas.—Tradicions, General Ginestá Punset.—Amor, Congol Valls y Riera.—*, M. F. T.—Ahir y avuy, Agustí Pujol y Safont, Pyre.—A Jesús, Joan Aliberch y Fort.—Lo pandero de St. Joan, Joan Oliva Bridgman.—Onades.

GRABATS.—Cuentos de l' avi, (cuadro de L. Gelder.)—A la platja.—Donant bons consells.—Vista d' un chalet de Sant Hilari.

DE BON MATÍ

A la platja

Crónica literaria

Le Livre de Melancolie: de Mr. Paul Marieton. *Paris-Alphonse Lemerre.*

MONSIEUR Paul Marieton, que tan bonichs articles bibliogràfichs, alguns sobre literatura catalana, nos dixa assaborir en la *Reyne Felibreenne*, de sa direcció, acaba d'afegir ab aquex llibre una joya de gran preu á sa ja rica col·lecció poètica. Les últimes poesies, com les de sos llibres *Souvenance y La ride d'Amour* tenen la delicadesa de les de Francesch Copée y fins nos sembla que n'tingan alguna cosa de la factura. Felicitam á nostre estimat amich lo jove canceller del *Felibrije* per ses noves y valioses inspiracions.

Nos escriu lo jove poeta vilafranquí col·laborador nostre En Claudi Mas y Jornet que té en preparació un tomo t tolat *Satires Morals* ab un prólech de l' amich Joseph Aladern, director de nostre colega *La Nova Catalunya*.

Lo Castell de La Roca, drama en quatre actes, original de N' Antón Novellas, es la composició llorejada en lo Certamen Científich-literari celebrat enguany á Granollers; la acció passa en lo segle XII, l' argument es inginyós, resultant en conjunt obra de bonich efecte, obtenint justíssims aplausos y essent als finals de cada acte cridat son autor ab insistencia al palco escénich, veientse per l'últim caurer á sos peus una pluja de corones. Se li regalá ademés un pergamí rublert de firmes de amichs y admiradors seus y un quadro del reputat artista Sr. Fradera.

Verament notable resultarà lo número de la revista *La Encyclopédica*, destinat á commemorar lo Certamen celebrat per lo «Cassino de Granollers», tindrà unes 32 planes y contindrà mes de trenta fotogramats de vistes del Cassino, retratos del Jurat y autors premiats, treballs alussius al mencionat Certamen y fragments de lo premiat. Lo recomaném á nostres favorexedors.

Fisonómica

¡Lluny de l' home exa máscara! ¿Qué us sembla?
no 'l trobeu repugnant! Avuy lo pobre,
que adultero, ha besat, li diu com sempre:
«l' adoro; es lo teu rostre 'l que m' encisa.»
¿Es possible? ¡Un mirall! ¿Pot lo seu rostre
expresar la bondat quan la deshonra,
pot somriure felis plé d' ignorancia?
Be Deu l' ha castigat; perdo la calma
y dupta de tothom ¡quí li asegura
que l' amich que 'l somriu, mort ni 'l vol veure,
y que ella una altre máscara no porta?
¿Quina cara fa al vici, quina cara
escau á la virtut? No mes n' hi ha una
y al vici y á la virtut, del mateix modo,
somriuen nostres llavis tots los dias.

Joseph Falp y Plana

Paciencia

La paciencia del just
es una gran mercadera,
que ven per or en lo cel
lo fanch que compra en la terra;
los escarnis per honors,
per brillants los colps de pedra.
Compra ab injuries l' encens,
lo vestit ab la nuesa,
ab les espines les flors,
lo paradís ab les penes,
la corona ab los tormentos
y ab la mort la vida eterna.

Jacinto Verdaguera Pi

PERPINYÀ

Un bonich punt de vista se té de Perpinyà, quan n' hom va pels horts y masos del riberal de la Tet; se v'uen, d' afui, lo Passeig de les Platanes, lo campanar de Sant-Joan, la miranda del Castillet, y l' pont de la Pedra.

Lo Passeig de les Platanes es una tripla y enlayrada volta de verdura, sostinguda per la ferrenya estatura d' exos aybres gegantins. Llur soca groxuda, y llurs branques poderoses, sembla que tinfan pór de pobuer pas arribar cap al sol y cap á la llum del dia; n' hom diria, al veurer com s' axecan tant dret y fins sá perdua de vista, que volfuin, sens deixar la terra, viurer á las alturas hont no pot acudir l' afitació dels homens; sembla que s' complauhin á s' esbargar sino per alt pera rebrer me lor les besades del sol, y s' encantar á la sola armonía dels axurits aucellets.

Sota de llur dols y fresch ombratge, lo perpinyanés se passeja pera respirar un ayre mes pur y descuydar lo mal de cap de les aferes; colles de criatures s' hi alegran tot lo dia, y l' diumenge quina familia, quina joveneta, quin minyonet no hi van á cercar un moment de descans!

Del campanar de Sant Joan n' hom sab lo que mes admirar, de la seva atrevida gavia de ferro obra original y artística, ó del gall quitllar al cin de la seva altívola fletxa.

Pujant al cim del campanar, se veu d' aquí l' estesa planura de Rosselló, petonejada pel blau mar, rodejada per les altures de les Alberes, protegida pel gegantiu Canigó, y sembrada d' un escampill de pobles.

Lo gall de Sant Joan es una vella conexensa dels perpinyanèsos; l' han vist, desde petits, sempre sobrepujar á dalt, desafiant les brumes, la pluja ó l' sol, sempre mostrant d' hont bufa lo vent, y sempre hafuer l' ayre de cridar que travall es vida santa y que esser matiner es esser feynar.

Quan lo rellotge del campanar sona lo pich y lo repich, la grossa veu de la campana major retruny posadament sobre tota la ciutat; es la veu misteriosa y may cansada que recorda, al mitg dels afanys, com fugen les hores.

Lo Castillet podría contar, de tot sol, l' historia gloriosa de Perpinyà desde la Edat mitjana. La seva estranya arquitectura, les fines crenalades capritxosament cisellades al entorn de la seva cresta, y sa torre enlayrada, fan pensar al temps dels moros, y de las lluytas entre reys de Majorca, d' Arasó, de Castella y de Fransa.

Jus de la miranda que tranca per sobre dels aybres veh·ns, n' hom creuria pas veurer encare se passejar lo soldat que d' aquí senyalava l' enemich? n' hom diria pas qu' es raigs ruhents del sol hi fan relluhir los cascós y las espasas d' un puesto de guerrers? y quan se passa, la nit al peu del Castillet, quan la tramontana xiula, enrabiada, pels portals, quan la lluna s' amaga, esporuguida, derrera unes bromes de plata, sembla pas sentir á passar dins l' ayre, com un plany de prisoners?

Lo Pont de la Pedra, aixecat sobre la ribera de la Tet, es una obra que s' ha fer massiva pera poguer resistir á la forta corrent dels ayguats. En temps ordinari, les bufaderes fan llur ofici sota les seves arcades, y l' sorral de la ribera los hi serveix de secador.

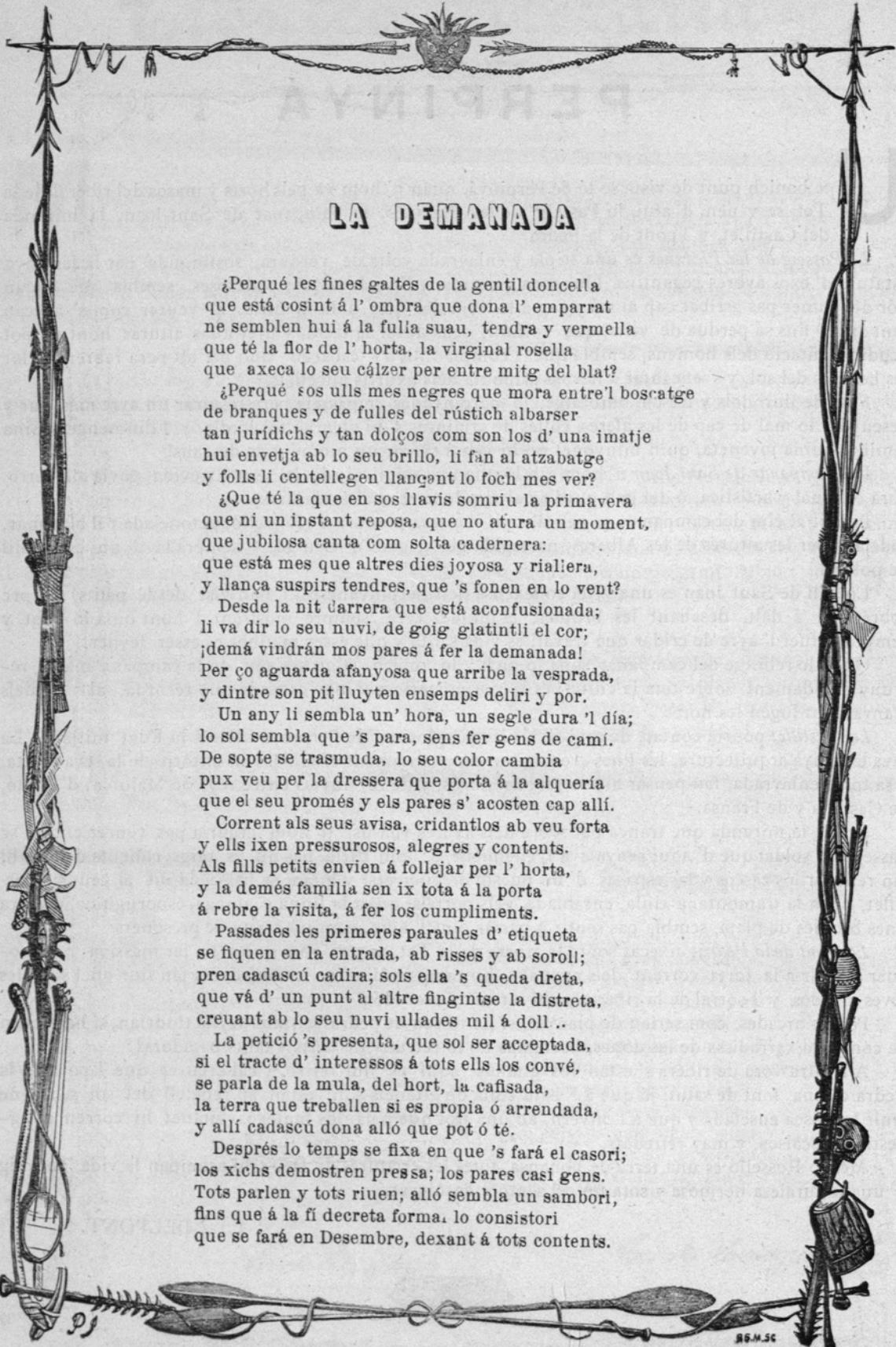
Pobrés arcades, com serían de planyer, si no fossen de pedra! y quina feyna tindrían, si haguessin de contar la xarradissa de les dones, barrejada ab lo retruny de tants y tants batadors!

A l' altra vora de ribera s' están los gitans; aquí es llur retiro, y cal creuier que l' pont de la Pedra es una font de salut, ja que á l' istiu colla de gitanets s' hi están al repetell del sol sense ne tenir la closca ensetada y que á l' hivern, ab una fret que pela, los matexos gitanet hi corren mitg-vestits, descalsos, y may refredats.

Mes lo Rosselló es una terra de bonansa, totes les criatures de Deu s' hi acampan la vida, en mig d' una naturalesa hermosa y sota un cel sempre ensoleyat.

JULES DELPONT.

LA DEMANADA

¿Perqué les fines galtes de la gentil doncella
que está cosint á l'ombra que dona l'emparrat
ne semblen hui á la fulla suau, tendra y vermella
que té la flor de l'horta, la virginal rosella
que axeca lo seu cálzer per entre mitg del blat?

¿Perqué sos ulls mes negres que mora entre'l boscatge
de branques y de fulles del rústich albarser
tan jurídichs y tan dolços com son los d'una imatje
hui envetja ab lo seu brillo, li fan al atzabatge
y folls li centellegen llançant lo foch mes ver?

¿Que té la que en sos llavis somriu la primavera
que ni un instant reposa, que no atura un moment,
que jubilosa canta com solta cadernera:
que está mes que altres dies joyosa y rialiera,
y llança suspirs tendres, que 's fonen en lo vent?

Desde la nit darrera que está aconfusionada;
li va dir lo seu nuvi, de goig glatintli el cor;
¡demá vindrán mos pares á fer la demandada!
Per ço aguarda afanyosa que arribe la vesprada,
y dintre son pit lluyten ensembs deliri y por.

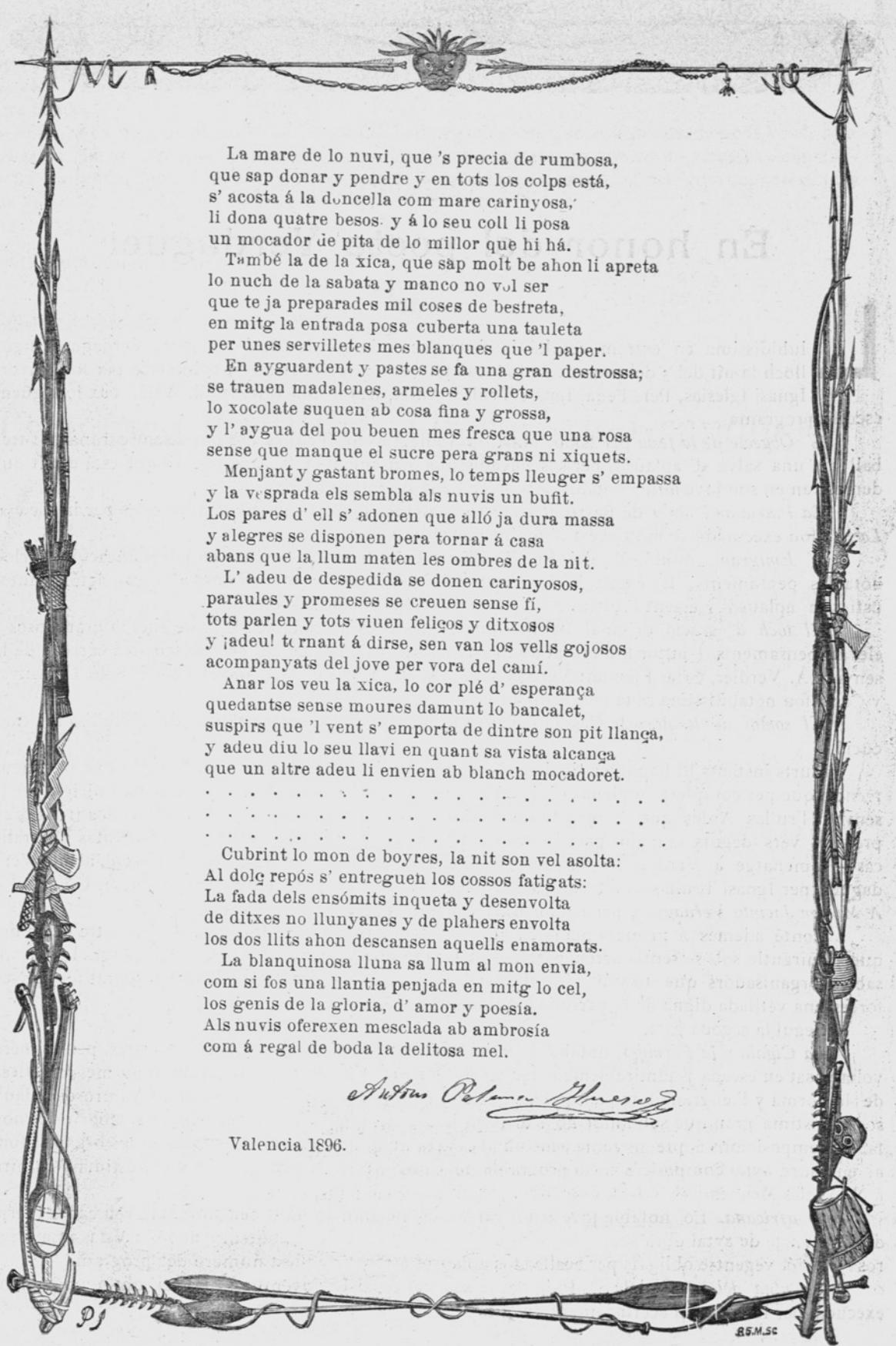
Un any li sembla un' hora, un segle dura l'día;
lo sol sembla que 's para, sens fer gens de camí.
De sopte se trasmuda, lo seu color cambia
pux veu per la dressera que porta á la alquería
que el seu promés y els pares s'acosten cap allí.

Corrent als seus avisa, cridantlos ab veu forta
y ells ixen pressurosos, alegres y contents.
Als fills petits envien á follejar per l'horta,
y la demés familia sen ix tota á la porta
á rebre la visita, á fer los cumpliments.

Passades les primeres paraules d'etiqueta
se fiquen en la entrada, ab risses y ab soroll;
pren cadascú cadira; sols ella 's queda dreta,
que vá d'un punt al altre fingintse la distreta,
creuant ab lo seu nuvi ullades mil à doll ..

La petició 's presenta, que sol ser acceptada,
si el tracte d'interessos á tots ells los convé,
se parla de la mula, del hort, la cafsada,
la terra que treballen si es propia ó arrendada,
y allí cadascú dona alló que pot ó té.

Després lo temps se fixa en que 's fará el casori;
los xichs demostren pressa; los pares casi gens.
Tots parlen y tots riuens; alló sembla un sambori,
fins que á la fi decreta forma, lo consistori
que se fará en Desembre, dexant á tots contents.

La mare de lo nuvi, que 's precia de rumbosa,
que sap donar y pendre y en tots los colps está,
s' acosta á la doncella com mare carinyosa,
li dona quatre besos y á lo seu coll li posa
un mocador de pita de lo millor que hi há.

També la de la xica, que sap molt be ahon li apreta
lo nuch de la sabata y manco no vol ser
que te ja preparades mil coses de bestreta,
en mitg la entrada posa cuberta una tauleta
per unes servilletes mes blanques que l' paper.

En ayguardent y pastes se fa una gran destrossa;
se trauen madalenes, armeles y rollets,
lo xocolate suquen ab cosa fina y grossa,
y l' aygua del pou beuen mes fresca que una rosa
sense que manque el sucre pera grans ni xiquets.

Menjant y gastant bromes, lo temps lleuger s' empassa
y la vesprada els sembla als nuvis un bufit.
Los pares d' ell s' adonen que alló ja dura massa
y alegres se disponen pera tornar á casa
abans que la llum maten les ombres de la nit.

L' adeu de despedida se donen carinyosos,
paraules y promeses se creuen sense fi,
tots parlen y tots viuen felics y ditxosos
y adeu! tornant á dirse, sen van los vells gojosos
acompanyats del jove per vora del camí.

Anar los veu la xica, lo cor plé d' esperança
quedantse sense moutes damunt lo bancalet,
suspirs que l' vent s' emporta de dintre son pit llança,
y adeu diu lo seu llavi en quant sa vista alcanga
que un altre adeu li envien ab blanch mocadoret.

Cubrint lo mon de boyres, la nit son vel asolta:
Al dolç repòs s' entreguen los cossos fatigats:
La fada dels ensòmits inquieta y desenvolta
de ditxes no llunyanes y de plahers envolta
los dos llits ahon descansen aquells enamorats.

La blanquinosa lluna sa llum al mon envia,
com si fos una llantia penjada en mitg lo cel,
los genis de la gloria, d' amor y poesia.
Als nuvis oferexen mesclada ab ambrosia
com á regal de boda la delitosa mel.

Antón Pelayo Flores

Valencia 1896.

En honor del poeta Verdaguer

Lluhidíssima en extrem resultá la festa que en honor de Mossen Jacinto Verdaguer tingué lloch la nit del 3 del present en lo local del Centre de Contribuyents Iniciada per los senyors Ignasi Iglesias, Pere Pena, Ignasi Trullás Aulet, Isidor Martinez y E. Vilá, bax lo següent escollit programa.

L' Obgecte de la festa per Isidor Martinez lo llegí lo Sr. Trullás y Aulet essent coronat dit treball ab una salva d' aplausos per sos elevadíssims pensaments y la senzillesa ab que está escrit que demostran en son jove autor notable pervindre en la literatura patria.

La Patria de l' obrer de Barrufet y mestre Martinez Imbert cantada á veus soles per la societat *La lira* fou executada ab molt acert obtenint justos aplausos

L' Emigrant, monólech del Sr. Trullás y Aulet te molta facilitat en la versificació y enclou notables pensaments. L' execució á carrech del Sr. Vinyas fou maravillosa alcançan actor y autor ustíssim aplausos y essent l' ultim ab insistencia cridat al palco escénich.

El toc d' oració original del Sr. Ignasi Iglesias es un notable idili que enclou grandiosos y elevats pensaments, l' autor fou cridat ab insistència al palco escénich, en l' execució á carrech de la senyora A. Verdier, Sra. Fiemant Verdier y per los Srs. Sirvent (M.), Mayol, Cauta, Solé, Cassanyas y Costa fou notabilíssima obtenint justíssims aplausos.

El somni de les flors de Cassadó per la societat *Pau y Esperança* resultá de notabilíssima execució

Curts instants hi hagueren de descans pera donar lloch á la segona part en què tota la concurrencia que per complert omplenava l' local de bó llegia la *Revista Andrense* periodich dirigit per lo senyor Trullás Aulet que s' repartí al entrar al saló d' espectacles tothom admirava los treballs en prosa y vers deguts la major part á escriptors de Sant Andreu, essent son sumari—Notas Biograficas—Homenatge á Verdaguer—Protesta—A Verdaguer, per Ignasi Iglesias; A Mossen Jacinto Verdaguer, per Ignasi Trullás Aulet; A Mossen Jacinto Verdaguer, per Melitó Gabriel Mateu; Un angel —A Mossen Jacinto Verdaguer, per Isidor Martinez y lo programa de la festa.

Conté ademés á primera plana en mitg de les *Notas Biograficas* lo retrato de nostre poeta del que admirantlo sols se sentia arreu paraules afalagadores y per tot s' ohien de llohança vers los incansables organisadors que treyen de relleu la cultura del nostre yehi poble havían lograt fer per ses forces una vetllada digna de la persona á qui anava destinada.

Seguí la segona part;

La Cigala y la Formiga, notable idili del eminent poeta catalá N' Apeles Mestres, per primera volta posat en escena y admirablement recitat per los Srs. Vinyas y Cusso resalta molt mes la vellesa de la forma y l' engranall de pensaments que conté dita composició. Fou rebut ab calurosos aplausos. Llástima gran que son autor no s' dediqui ja al cultiu de la poesía per poguer assaborir les notables composicions á que ns tenia acostumats. Verament acertadíssims estigueren los organisadors al encloure aytal composició en lo programa puix nostre poeta verament de tot cor estima y admira á N' Apeles Mestres.

L' africana. Lo notable jove tenor En Narcís Bertran ab molt ben timbrada veu cantá l' aria del quart acte de aytal obra acompañat al piano per lo Sr. Ventura obtenint abdós artistas una calorosa ovació, vegentse obligats per acallar los aplausos á repetir aquest numero del programa.

La nina del rocal del Sr. Puig per la societat coral La Joventut Catalana, obtingué brillant execució per lo coro tan acertadament dirigit,

La Padrina de J. Riera y Bertran xistosa comedia que admirablement executada divertí á la concurrencia obtenint aplausos tots los artistas.

Poesies de Mossen Jacinto Verdaguer se llegiren *La Cegueta* y *¿Perqué cantan les mares?* y algunes altres essent ab molt entussiasme aplaudides per tota la concurrencia que satisfeta de aytal festa ani desfilant vers ses llars ab lo cor alegre per haver contribuit á un acte de revindicació de ncstre poeta.

Elogis de tota mena merexen los incansables organisadors que desinteressadament y sols sens conéixer al poeta mes que, per ses obres, imposantse 'ls contratemps que en les actuals circumstancies no van mancarloshi han donat exemple d' un poble viril que sab estimar com se merexen als genis de nostra aymada patria Catalunya.

J. P.

Octubre 1896.

Certámen Científich-Literari de Granollers

VERAMENT notable fou la festa celebrada en guany per lo *Cassino de Granollers*. La sala d' espectacles artísticament engarlandada ab nostre santa ensenya per frontera, plena de públich frisós d' ohir lés gayes trobes dels poetes illorejats oferia un bonich y agradable aspecte.

Prenguerén posisió de sos respctius setis los Srs. del Jurat mes ab estranyesa varem reparar hi faltaba nostre amich lo coneut poeta En Joan Margall que després sens digué que per excés d' ocupacions no li havia sigut possible assistirhi.

En breus paraules de lo senyor Arcalde començá aytal festa seguint lo notable discurs del distingit artista y coneut literat En Santiago Rusinyol essent molt applaudit. Es aquex de vigorosa concepció y conté pensament delicadíssims com á son temps nostres lectors ja poguéren assaborir, degut á la extrema amabilitat de son autor.

En Vidal Jumbert llegí la memoria de secretari del Jurat que fou escoltada ab religiós silenci é inmediatament s' procedí á la obertura dels plechs que contenían los noms dels poet s vencedors en tan honrosa lluya literaria.

«La nit de Sant Joan» Lema Fochs, guanyadora de la flor natural y deguda á la pluma d' En Emili Guanyavens, es una poesía bastant original y saturada de pensaments hermossíssims, encare que creyém haver llegit quelcom de mellor de dit poeta en *L' Avenç*, revista que sortíá fá alguns anys en questa capital.

Lo secretari Sr. Jumbert llegí una carta de dit Sr. Guanyavens en la que s' escusava de no poder assistir á la festa, delegant 'l Jurat pera la elecció de la reyna qu' ho sigué la Srita. Montserrat Argila, la qual s' adelantá á ocupar lo siti presidencial entre los aplausos de la concurrencia.

Los demés premis, accésits y mencions honorífiques corresponguérén 'ls segunts poetas y prosistas Esteve Garrell (director de nostre colega *El Congost*), Ribot y Serra, Fins y Palà, Campmany, Ribas Carreras, Creus y Corominas, Conrat Roure, Enrich de Fuentes, Norbert Font y Sagué, Guillermo Tell Lafont, Joseph Antoni Blanco, Claudi Planas Font, Manubens Vidal, Beleta Gasull, Tomás Estruch, F. M.ª Gispert, Gual Queralt, Ramón Nonat Comes y J. Franquesa y Gomis.

Es verament notable la composició del Sr. Ribot y Serra *Herodias* com també *La Batuda* de nostre benvolgut col-laborador de Blanes Ribas Carreras.

La Mandra, poesía del notable escriptor Conrat Roure 's fá recomenable per la seva originalitat.

Lo Sr. Frederich Costa llegí un notable discurs ab llenguatge de castellá obtenint bastant aplausos, més á ser en nostre idiome creyém hauria set molt mes ben rebut.

Doná per acabada aytal festa ab un breu discurs de gracias lo senyor Arcalde de la vila.

J. M.

Granollers, 1896.

Los dos angels

«En la casa de Jesús
tots los nins poden fé entradas»
m' ho va dir un angelet
conegut dels de la casa;
m' ho va dir y va volar...

Deu te dó bona volada
angel bell dels meus dotz' anys
nin del Cel que al Cel t' enlayras;
que si jo 't pogués seguir
no 't caldría gens pregarme
puix vindrà acompanyat
acompanyat de la mare.

Lo camí be prou que 'l sé
car l' he aprés en una taula
hon hi havia uns nins com jo
de genolls que combregavan.

Molt abans lo sacerdot
ja 'ns ha dit que l' Hostia santa
n' era 'l pá dels bons cristians
y aliment de nostres ànimes.

Y he vist dos escolanets
ab la toballola blanca,
y una olor d' incens cremat
y una música molt baxa
y les veus dels angelets
que cantavan;
«en la casa de Jesús
tots los nins poden fé entrada».

«En la casa del Amor
tots los cors poden fé entrada»
m' ho va dir un angelet
conegut dels de la casa;
m' ho va dir y va volar...

Deu te dó bona volada
angel bell dels meus amors
nin cegat que 'm cegas l' ànima;
que si jo 't pogués seguir
no 't caldría gens pregarme
puix vindrà fins al Cel
ab la meva enamorada.

Lo camí be 'l sé be prou
car l' he aprés en una casa
que es la casa dels plahers
hon l' amor fa bona estada.

Ans d' entrarhi ab lo meu cor
me va dir la meva mare
—«sényat fill, perque allá hon vas
mes d' un cop hi va 'l diable»—

Y després he vist dos ulls
boy encesos com dos flames,
y he sentit perfum de flors
y poncelles que 's badavan
y una música suau
y un oreig de matinada
y les veus dels angelets.
que cantavan

«en la casa del Amor
tots los cors poden fé entrada»

J. CENDRA Y MUNTADAS.

Trepitjador

Casa axecada en l' arena
un vent suau prest enderroca.

Descalsos los peus
xafant macabeus,
del cup, al demunt la fusta rexada,
lo trepitjador,
ab cor plé d' amor
Pensant está trist, pensant ab sa aymada.

¡Bon Deu! si tingués,—
de plér diu encés,
rahims á gabdals com eixos un dia
faría bon ví,
y un rich faldellí
per la meva amor joyós compraría.

Després un gipó
de seda, ben bo,
brodat y bonich con du la que es rica
daría 'l promés
per que ella donés
enveja als fadríns anant tan bonica.

Al dit un anell
que fos, lo segell
de lo nostre amor, jo li 'n posaría,
y ple de content
brincant y corrent
devant del rector ab goig la duria.

Axó en lo seu cap,
Ohint lo *xip-xap*
que feya 'l rahim entrant l' esclafava,
lo trepitjador,
mitg foll per l' amor
tenint de *son be* lo recort pensava.

Pro com si arribés
un vent que arrasés
los somnis daurats de dins de sa pensa,
de colp s' ha parat,
los peus s' ha mirat,
y 'l plor de sos ulls á caure comença.

Lo pobre tan trist
está, per que ha vist
que alló n' era sols ventura somniada,
y nusos los peus
xafant macabeus,
se troba altre colp plorant per sa aymada.

JOSEPH BANÚS FERRER.

Sant Genís de Vilassar, Octubre 1895.

Donant bons consells.

TRADICIONS

LOS XINXONS DE MOLINOU

A un kilòmetre, ó una cosa axís, passat Campdevanol, pera la carretera que va á Ribas, s' hi troba una gran masia que te fama de ser la mes rica d' aquells varals, anomenada *Molinou*. Allá al peu mateix comença lo camí que va cap á Sant Grau; hermita que s' axeca al cim d' un encrespat turonet y á la qual se te molta devoció á anarhi.

Comptan d' aquesta masia, que un dels primers amos d' ella, oferia un mesuró ple de xinxons d' or á quiscuny persona que pugés á dalt á l' hermita de Sant Grau un cop toquessin les dotze de la nit, però ab la condició de que hi havia de pujar de recules; afegexen que á tantes personnes com ho havia promés cap s' atreví á pujarhi.

Ferho era arriscarse una miqueta massa.

L' ALSINA

En l' any 1874 durant l' última guerra civil, los carlistes feren presoners á tots los carrabiners que desde lo campanar y sagristía de l' església de Sant Eudalt, de Ripoll, se defensavan; los portaren á l' hermita de Sant Martí d' Almanisas, situada en un turonet que s' axeca arrant de la carretera de Ribas, y un bon xiquet mes amunt de Campdevanol, ahon foren confessats, combregats y mes tart afusellats allá al peu mateix, en un petit replà que fá, ahon hi han unes quantes alsines bastant altes y groxudes

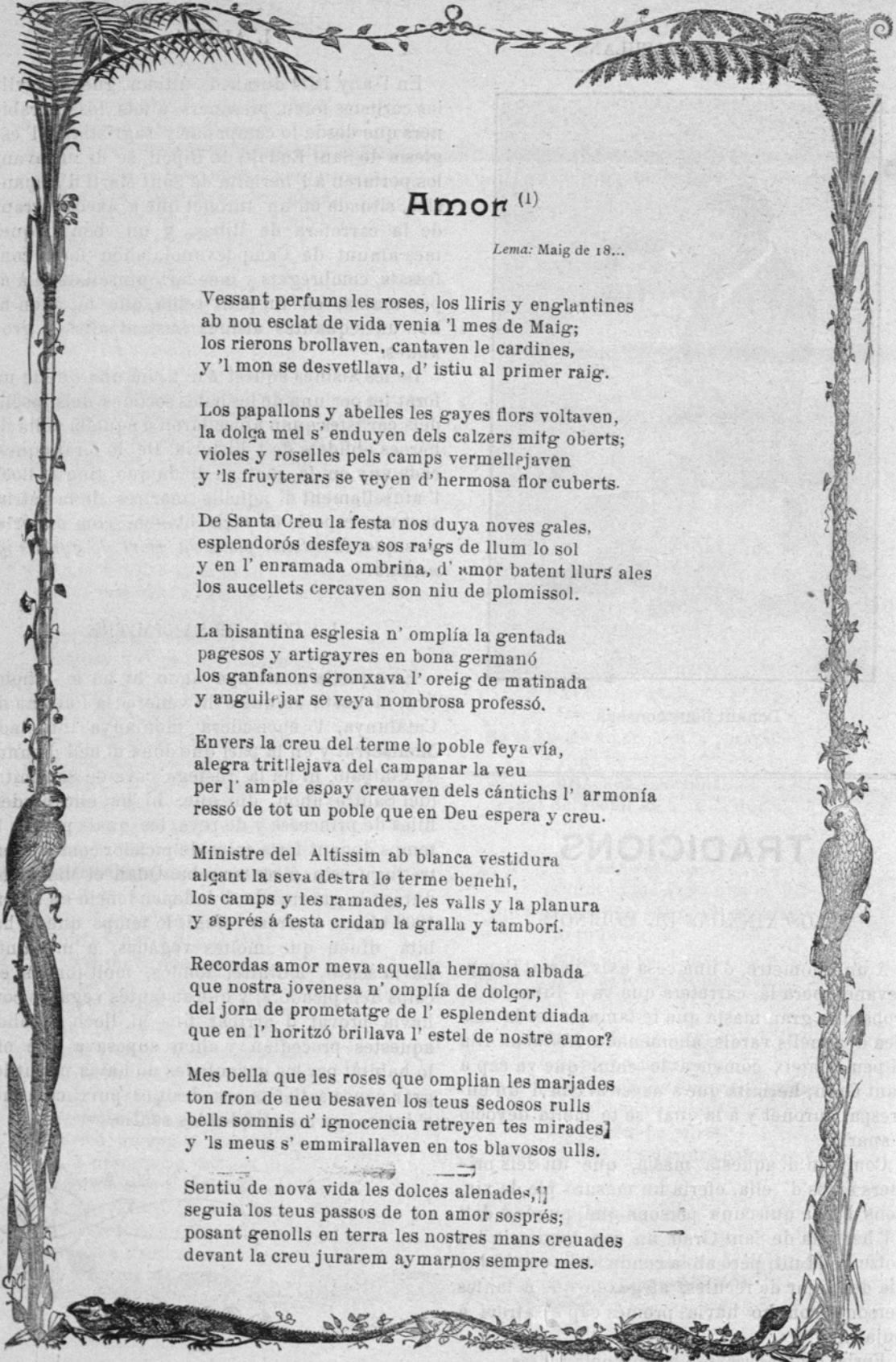
De les alsines aquests n' hi há una que te un forat fet per una de les bales sortides dels fusells dels carlistes quan afusellaren á aquella colla de héroes oblidats de l' historia. De lo forat aquest cada any en la matixa diada que tingué lloch l' afusellament d' aquells martres de la pátria, surt una especie de such blanch, com materia, y es que: *la alsina plora la mort d' aquells innocents*.

LA COVA DE SANTMITRE

En aquella montanya ahon hi há lo renombrat monastir en que s' hi venera la Patrona de Catalunya, l' encisadora montanya intitolada Montserrat y en la part que dona al bell demunt de Collbató, hi ha la rústega cova de Santmitre (del Salitre) ahon, diu que, hi há encantades, filles de princeses y de reys, les quals passan lo temps donant forts colps de picador com si s' entretinguessin á rentar roba. Quan el Mansueto, durant la guerra de l' independència en l' any 1808 hi aná á cercar refugi, lo temps que hi habitá diuen que moltes vegades, á mitja nit, havia sentit, á dintre, fondos, molt fondos, els colps dels picadors; y que en tantes vegades com havia provat d' arribar fins al lloch d' ahon aquestes procedian y ahon suposava que era lo habitat per les encantades no havia pogut lograr veure satisfets sos desitjos puix com mes s' internava mes fondos los sentia.

General Simó i Junyent

Amor ⁽¹⁾

Lema: Maig de 18...

Vessant perfums les roses, los lliris y englantines
ab nou esclat de vida venia 'l mes de Maig;
los rierons brollaven, cantaven le cardines,
y 'l mon se desvetllava, d' istiu al primer raig.

Los papallons y abelles les gayes flors voltaven,
la dolça mel s' enduyen dels calzers mitg oberts;
violes y roselles pels camps vermellejaven
y 'ls fruyterars se veyen d' hermosa flor cuberts.

De Santa Creu la festa nos duya noves gales,
esplendorós desfeya sos raigs de llum lo sol
y en l' enramada ombrina, d' amor batent llurs ales
los aucellets cercaven son niu de plomissol.

La bisantina església n' omplia la gentada
pagesos y artigayres en bona germanó
los ganfanons gronxava l' oreig de matinada
y anguiljar se veyá nombrosa professó.

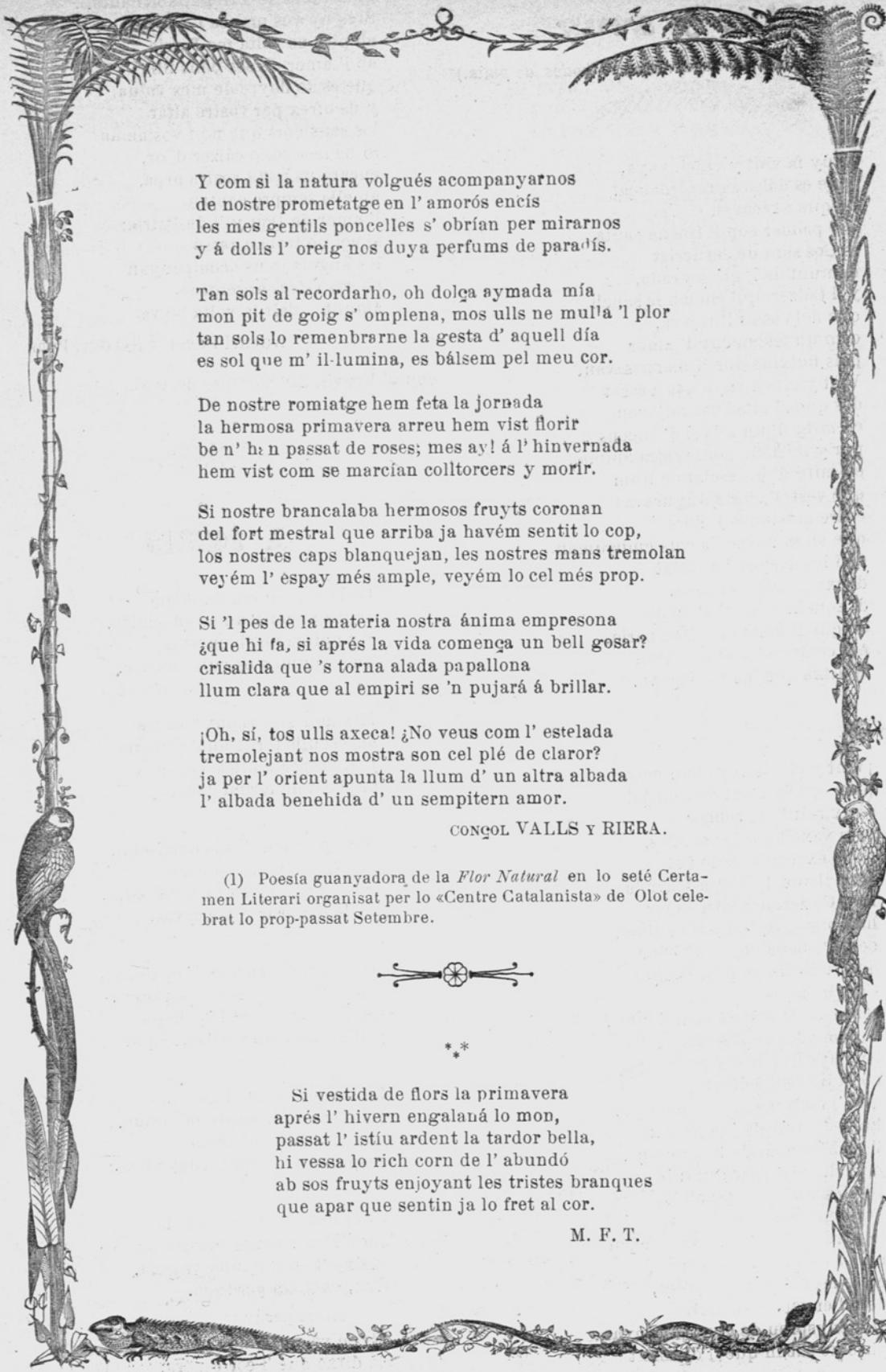
Envers la creu del terme lo poble feya víia,
alegra tritlejava del campanar la veu
per l' ample espai creuaven dels cantichs l' armonía
ressó de tot un poble que en Deu espera y creu.

Ministre del Altíssim ab blanca vestidura
alçant la seva destra lo terme benehí,
los camps y les ramades, les valls y la planura
y asprés à festa cridan la gralla y tamborí.

Recordas amor meva aquella hermosa albada
que nostra jovenesa n' omplia de dolor,
del jorn de prometatge de l' esplendent diada
que en l' horitzó brillava l' estel de nostre amor?

Mes bella que les roses que omplian les marjades
ton fron de neu besaven los teus sedosos rulls
bells somnis d' innocència retreyen tes mirades
y 'ls meus s' emmirallaven en los blavosos ulls.

Sentiu de nova vida les dolces alenades,||
seguia los teus passos de ton amor sospré;
posant genolls en terra les nostres mans creuades
devant la creu jurarem aymarnos sempre mes.

Y com si la natura volgués accompanyarnos
de nostre prometatge en l' amorós encís
les mes gentils poncelles s' obrían per mirarnos
y á dolls l' oreig nos duya perfums de parañís.

Tan sols al recordarho, oh dolça aymada mísia
mon pit de goig s' omplena, mos ulls ne mul·la 'l plor
tan sols lo remenbrarne la gesta d' aquell dia
es sol que m' il·lumina, es básem pel meu cor.

De nostre romiatge hem feta la jornada
la hermosa primavera arreu hem vist florir
be n' han passat de roses; mes ay! á l' hinvernada
hem vist com se marçian colltorcers y morir.

Si nostre brancalaba hermosos fruyts coronan
del fort mestral que arriba ja havém sentit lo cop,
los nostres caps blanquejan, les nostres mans tremolan
veyém l' espay més ample, veyém lo cel més prop.

Si 'l pes de la materia nostra ànima empresona
¿que hi fa, si après la vida comença un bell gosar?
crisalida que 's torna alada papallona
llum clara que al empirí se 'n pujará á brillar.

¡Oh, sí, tos ulls axeca! ¿No veus com l' estelada
tremolejant nos mostra son cel plé de claror?
ja per l' orient apunta la llum d' un altra albada
l' albada benehida d' un sempitern amor.

CONGOL VALLS Y RIERA.

(1) Poesía guanyadora de la *Flor Natural* en lo seté Certamen Literari organiat per lo «Centre Catalanista» de Olot celebrat lo prop-passat Setembre.

**

Si vestida de flors la primavera
après l' hivern engalaná lo mon,
passat l' istiu ardent la tardor bella,
hi vessa lo rich corn de l' abundó
ab sos fruyts enjoyant les tristes branques
que apar que sentin ja lo fret al cor.

M. F. T.

Ahir y avuy

4 Mossen Jacinto Verdaguer en ses bodes de plata.)

I

Avuy fa vint y cinch anys
¡que es dolça sa recordança!
de que axecavau al Cel
per primer cop l' Hostia santa,
lo Cos sant de Jesucrist
damunt de l' ara sagrada,
y l' Cálzer, qu' enclo la sanch
que del costat li rajava,
com un testament d' amor
pels butxins que 'l martrisavan.
Vint y cinch anys han passat
des que al altar vos pujávau
en mitg d' un núvol d' encens
pur y místich, com vostra ànima,
en mitg d' un esclat de llum
que vostra gloria augurava
entre músiques y flors
que ab sa flayre 'ls cors embauman...
Qui les dolgors ha tastat
d' exa gloria sobirana,
d' aqueix misteri d' amor
en que l' ànima ab Deu parla,
pot comprender si fou gran
la ditxa que 'us ubriagava.

II

¡Vint y cinch anys han passat
¡qué es trista sa recordança!
avuy retut pel rencor
com vaxell per les onades,
ja no axecau vers lo Cel,
com abans, l' Hostia sagrada
ni l' Cálzer de vostre amor
hon brescava la vostra ànima,
com l' abella en tendra flor
que son cálzer al sol bada.
Com de tòrtora gement
sento avuy vostres complantes,
com onades de sospirs,
com ays tristos d' anyorança
en la incerta soletat
que 'l mon vos fa més amarga.
Entre 'ls núvols ja apareix
l' arch hermós de la bonança,
ja l' altar m' apar guarnit
per les vostres esposalles
per demanar al bon Deu
lo perdó pels que ara us llançan
en les ombres del oblit;
en lo fanch de la venjança,
de vil enveja en lo llot,
al menyspreu de gent estranya...
¡mes no saben que 'l diamant

quant més se 'l frega, abrillanta!..
Si avuy vos manca l' encens,
ab pler us volta ma Patria
ab l' amor de sos bons fills
que es de flayre de més valua,
y us ofrex per vostre altar
los seus cors que tant vos aman.
Si us manca lo cálzer d' or,
encara us resta vostra arpa,
ab ella sempre canteu
l' amor de Deu y 'l de Patria;
si agí no trobau ressó
los àngels ja us accompanyan
ab sos astres argentins
amunt... dalt la volta blava.

AGUSTÍ PUYOL Y SAFONT, PVRE.

Seu d' Urgell, 3 d' Octubre de 1896.

A JESUS

Cada colp que naix lo dia
sento al cor l' amor encendre,
y os prometo ab energia
que maymés os vull ofendre.

Mes de les passions alçades
als esculls torno anà' à raure,
y al vespre moltes vegades
al pecat he tornat caure.

Fins à quan, Jesús dolcíssim,
axís he de menysprearvos!
Fins à quan joh estimadíssim!
he de deixar d' estimarvos!

¿Quin será 'l jorn de l' esmena
que à Vos endregaré 'ls passos,
del mon trencant la cadena
y lligantme ab vostres llagos?

La sirena temptadora
als plers mundanals me crida,
y si l' escolto m' acora
després ab torments sens mida.

Mes altra veu he escoltada
que del Cel sembla vinguda;
«deixa 'l mon d' una vegada,
vina, ovelleta perduda.

«Es en vá en lo mon cercarla
»la ditxa que 'l cor espera;

»sols en lo Cel pots trobarla
»la ditxa ben verdadera.

»Y, tant sols seguint la vía
»que cap al Cel acompaña,
»podrás trobar l' alegría
»per que tant ton cor s' afanya »

Ja vinch, donchs, Jesús dolcíssim
lo mon dexo sens recança,
y en vostre amor suavíssim
trobaré la benhaurança.

JOAN ALIBERCH Y FORT.

Octubre 1896.

Nota.—Estant en temps de pendre sagrades ordres, nostre amich ha fet propòsit, á fi de rebreles ab més fervor, com requereix son ser místich, no escriure fins á cantar missa.

LO PANDERO DE SANT JOAN

(RECORDS DE LA INFANTESA)

Al amich poeta Sr Joseph Falp y Plana.

No gayre lluny de mon poble,
á la voreta del mar,
dalt d' una roca escarpada,
una santa hermita hi há.
En ella, quan nin jo n' era
s' hi adorava un Sant Joan,
y prop de l' imatge havia
un pandero molt estrany.
¡Aquell era l' bon pandero,
lo pandero de casar!
Jo com tota la canalla
de la vila y del voltant,
quan anavem á l' hermita
sempre l' voliam tocar,
lo pandero que tenia
vora seu, lo Sant Joan.
Un dia jo vaig anarhi
ab una nina del braç
que molts jovens s' hi dalian
y á mi m' tenia prendat.
Al arribar á l' hermita
varem dir al sacristá:
¡Joseph, baxeu lo pandero
que á prop seu, té Sant Joan!
L' home l' baxá desseguida
y abdós lo varem tocar,

plens de goig y d' alegría
gaias cançons entonant.
Mes jo un cop ab tanta força
lo pandero vaig tocar,
que s' va rompre. Desseguida
ho va veure l' sacristá,
y m' digué ab los ulls plorosos,
tot prenentmel de les mans
l' axafar aquex pandero
jo t' jur car te costará
pux la nina ta companya
ab tu nos casarà pas
y á fe de Deu van cumplirse
los mots del bon sacristá
que als dos días la pubilla
ab altre es va enmaridar.

Per xo desde aquella fetxa
vaig sempre tan escamat,
qu' encar que vegi panderos
jamay vull tocarne cap.

JOAN OLIVA BRIDGMAN.

Octubre 1896.

Aquests panderos son, avuy dia, records històrichs.
De forma son quadrats; al mitg tenen pintades figures o
imatges.

Vista d' un *chalet* de Sant Hilari.

Onades

Nostre distingit amich En Ramon Masifern nos escriu ha passat á ésser de sa propietat l'acreditada rellotgeria de Ridaura prenentne posesió junt ab sa família, ahont los nostres companys d' Olot li féren una entusiasta rebuda.

La malaltia que aquexa al distingit autor de «Anant pel Mon» nostre amich En Santiago Russinyol sembla va millorant, lo qual ho celebrém moltíssim.

Nostre amich En Francisco X. Godo, director de nostre colega L'Aureneta, ha entregat á l'empresa del Teatro Romea una pessa titolada «Riu» escrita en prosa catalana de la qual ne tenuim molt bones notícies.

Traduhím de *La Publicidad*.

«Doscents trenta dos pessetes, deduhits gasos, produí la vetllada en honor á Mossen Jacinto Verdaguer celebrada lo dissapte últim en lo «Centre de Contribuyents» de S Andreu de Palomar.

Dita cantitat fou entregada á Verdaguer per una comissió y lo virtuós sacerdot vivament emocionat no sapigué com expressar son agrahiment pera ls que han contribuit á aliviar en part ses desditzas.»

Del *Diario del Comercio*.

«La Comissió organisadora de la vetllada que s'celebrá lo dia 3 del corrent en lo local del «Centre de Contribuyents» de S Andreu de Palomar en honor de l' inspirat poeta Mossen Jacinto Verdaguer nos diu que doná lo següent resultat:

Ingresos	355 75 ptes.
Gastos	123'75 »
Benefici liquit	232 »

qual cantitat fou entregada á Mossen Verdaguer lo dia 6 del present.

¡Aixís se fan les coses!

La *Revista Andreesense* està acabant la publicació en forma d'folletí enquadrable, de l'inspirat monòlech «L'Emigrant», original de nostre amich y director l'aytal revista N' Ignaci Trullàs Aulet.

Dit periòdich se troba de venta aquí Barcelona en la mateixa estació del tramvia de S Andreu. La recomaném als nostres favorexedors.

Lo nombre de *La Nova Catalunya* corresponent á n' aquexa quinzena, promet esser molt important, serà dedicat á nostre poeta Verdaguer, contindrà ademés del seu retrato extret d'un notable fotografiat, nombrosos treballs en prosa y vers dels més distingits literats de nos-

tre pàtria. Felicitém coralment á son director lo ferm company y amich nostre En Joseph Aladern per sos esforços en be de nostre literatura.

Nostres suscriptors rebrán adjunt al present nombre lo bonich aplech de poesias d' En François Coppée posades en llengua catalana per En Joseph Aladern.

Dita obra se troba de venta en nostre redacció al preu de una peseta l'exemplar.

S'envia franch de correu.

Nostre amich N' Ignaci Corominas, ens ha deixat saborejar algunes de ses últimes produccions, que verament l'honran; L' ATLÀNTIDA l' dia menos pensat ostentará en ses planes alguna composició musical de son repertori.

Días passats celebrá sa primera missa en Vich lo llorejat poeta Bernat Fargas, y dintre poch l' altre poeta col-laborador nostre Joseph M. Baranera y Pasqués.

Si no 'm vols la mia amor
jo moriré de tristes,
y desprénses tu viurás
tota voltada de penas.
Com que tu ho haurás causat
te farà mal la conciencia.

R. DE C.

Havém rebut lo primer y segon nombre de *La Campana de la Guia* periòdich setmanal que's publica en Manresa. Desitjém molts anys de vida á aytal colega y acceptém gustosos lo cambi.

També nos ha sigut remés lo «Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya», conté escuillits treballs de Joseph M. Roca, Agustí Puyol y Safont, Pbre. F Carreras Candi, Joseph Comas Solà, Pere Alsina y Torrent, Francisco Ramón Moniós, Cels Gomis, y Joseph Condò Sambeat, Presbitre.

De tot cor agrahím dit envio.

Editat per nostre ferm company Aladern, està á punt d'eixir lo llibre *Flors del Montseny* del estimat redactor de L' ATLÀNTIDA en Anton Busquets y Punset. Bon punt surti ne donarem compte á nostres llegidors.

Entrant d'hivern reformarém de debò nostra revista, vist lo favor que l'públic l'hi dispensa. Avuy, per avuy, (encar que 'ns està mal dirho) es la mellor revista que surt en llengua catalana; tant pels gravats com pel text, degut á las reputad's firmas ab que conta nostra redacció, tan entre la jovenalla, com entre 'ls mestres. Preparém sorpresas en gran.